

Protocol Schorsing en Verwijdering

Documentnaam	: Protocol Schorsen en Verwijdering
Documentnummer	: 2013-001
Behandeld in GMR	: 25.03.2013
Datum update	: 25.03.2014

Stichting de Waarden
25 februari 2013

Inleiding

Het is belangrijk dat op een school een prettige en veilige leeromgeving is. Iedereen dient daar een steentje aan bij te dragen; leerlingen, leerkrachten en ouders/verzorgers. In elk contact echter kan ook wel eens een conflictsituatie ontstaan. Het is dan belangrijk om zo adequaat mogelijk met die conflictsituatie om te gaan en die conflictsituatie zo snel en goed mogelijk op te lossen. Soms echter kan het conflict zo hoog oplopen dat uit elkaar gaan de enige en beste oplossing is. Dit protocol beschrijft de stappen hoe een school van Stichting de Waarden dient om te gaan met een conflict en wat de voorwaarden en stappen zijn als het uiteindelijk tot een time out, schorsing of verwijdering komt.

Doelstelling

Dit protocol heeft als doel dat er tijdens (vaak emotionele) incidenten helder gecommuniceerd en zorgvuldig gehandeld wordt. Schorsing en verwijdering zal pas in werking treden als de mogelijkheden in het voortraject volledig benut zijn. Daarnaast zal altijd geprobeerd worden rekening te houden met de omstandigheden waarin de leerlingen verkeren en de context waarin het incident plaats vond.

Inhoud van dit protocol

Pag 3	Inleiding
Pag 4	Doelstelling
Pag 5	Inhoud van dit protocol
Pag 6	Uitgangspunten
Pag 7	Incidenten
Pag 8	Stap 1. Eerste actie na een ernstig incident/overtreding van schoolregels
Pag 9	Stap 2. Acties m.b.t. schorsing
Pag 11	Stap 3. Acties m.b.t. verwijdering
Pag 12	Wet primair onderwijs artikel 40
Pag 13	Wet primair onderwijs artikel 63

Bijlagen

Bijlage 1 - handelingenverslag

Bijlage 2 - contract met gedragsafspraken ter voorkoming van schorsing of verwijdering

Bijlage 3 - voorbeeldbrief aan ouders/verzorgers inzake schorsing

Bijlage 4 - voorbeeldbrief aan ouders/verzorgers inzake voornemen verwijdering

Bijlage 5 - voorbeeldbrief aan ouders/verzorgers inzake definitieve verwijdering

Bijlage 6 - Instanties die in te schakelen zijn bij schorsing of verwijdering

Bijlage 7 - Orde en strafmaatregelen

Uitgangspunten

Een belangrijke voorwaarde voor het goed functioneren van leerlingen en leerkrachten is het pedagogische klimaat op school. Ieder kind heeft recht op een veilig en stimulerend klimaat. Een slecht pedagogisch klimaat gaat ten koste van het welbevinden en leidt tot minder goede leerresultaten en minder werkplezier. Het is van essentieel belang dat er een goede vertrouwensrelatie is tussen leerlingen, leerkrachten en hun ouders/verzorgers. Onderwijs zien we als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van school en ouders/verzorgers. Om gedegen onderwijs te kunnen bieden is het belangrijk dat leerkrachten, ouders/verzorgers en leerlingen respect voor elkaar hebben, open en eerlijk kunnen zijn en vertrouwen hebben in elkaar.

Op iedere school dienen gedragsregels opgesteld te zijn die de basis vormen voor een goed en veilig pedagogisch klimaat. We verwachten dat iedereen -team, leerlingen en ouders/verzorgers- zich zowel binnen als buiten de school aan deze regels houdt, samen de verantwoordelijkheden draagt en elkaar aanspreekt op die verantwoordelijkheden.

Incidenten

In de doelstelling werd het al genoemd; de incidenten.

Wat verstaan we daar eigenlijk onder? Het gaat dan om ongewenst gedrag in een bepaalde situatie.

Onder incidenten van ongewenst gedrag verstaan de scholen van Stichting de Waarden:

- Regelmatig of voortdurend, storend en/of agressief gedrag (verbale en fysieke dreiging en verbaal en fysiek geweld) van leerlingen en/of ouders/verzorgers .
- Het negeren van of systematisch overtreden van vastgelegde gedragsregels, waaronder schelden en (cyber)pesten door leerlingen en/of ouders/verzorgers .
- Ontoelaatbaar gedrag van leerlingen en/of ouders/verzorgers naar andere leerlingen of personeelsleden van school toe.
- Leerlingen en/of ouders/verzorgers die niet meer voor rede vatbaar zijn en niet luisteren naar de personeelsleden van school.
- Leerlingen en/of ouders/verzorgers die niet meewerken aan oplossingen en weigeren deel te nemen aan schoolactiviteiten.
- Leerlingen en/of ouders/verzorgers die een grote mond hebben, brutaal zijn, beledigen, vloeken, schelden, bedreigen of (seksueel) intimideren.
- Leerlingen en/of ouders/verzorgers die bewust vernielingen aanrichten of zich verlagen tot diefstal.
- Leerlingen die frequent schoolverzuim plegen en zonder geldige reden meer dan het toelaatbare aantal uren op school missen.
- Incident in dit kader gezien staan niet op zichzelf.

Er wordt van incidenten gesproken als er een structureel, ernstig verstoorde relatie is tussen school en leerlingen en/of ouders/verzorgers , waardoor de ontwikkeling van leerlingen of de veiligheid van anderen in de knel komt.

Van belang hierbij is dat het aannemelijk moet zijn dat herhaling niet is uitgesloten. Er dient gegronde vrees te bestaan voor de veiligheid (fysiek en emotioneel) van het personeel van school en/of andere leerlingen of voor de ongestoorde voortgang van het onderwijs. Om deze reden kan ook handelingsverlegenheid een reden zijn voor het schorsen of verwijderen van een leerling. Denk dan aan het feit dat de school niet kan voorzien in de zorgbehoefte van de leerling.

In het geval van een ernstig incident of handelingsverlegenheid zal er overleg plaatsvinden tussen de betrokken leerkracht(en) en de vertrouwenspersoon. De conclusies uit dit overleg worden besproken met de directie, waarna deze een besluit neemt. De directie zal het genomen besluit ook mededelen aan het bevoegd gezag, te weten het schoolbestuur van Stichting De Waarden. Dit besluit kan zijn:

- Time out
- Schorsing
- Verwijdering

De te volgen stappen worden hierna toegelicht.

Stap 1. Eerste actie na een ernstig incident/overtreding van schoolregels

- Bij een eerste ernstig incident meldt het betrokken personeelslid dit, conform het protocol, aan de vertrouwenspersoon en directie. De directie neemt een besluit over een time-out van maximaal 2 dagen. Deze vindt afhankelijk van de situatie op school plaats of thuis. De directie maakt een aantekening van de melding en het incident in het leerlingdossier.
- De directie deelt de leerling mee dat de leerling de rest van de dag de toegang tot de groep wordt ontzegd. De leerling wordt onder toezicht binnen de school geplaatst of thuis
- Met de ouders/verzorgers wordt direct contact opgenomen om hen op de hoogte te stellen van het incident en de daaropvolgende ordemaatregel. Bij het niet direct kunnen bereiken van ouders/verzorgers is er de mogelijkheid hen per brief op de hoogte te stellen of het op een later moment nogmaals te proberen. Dit dient in ieder geval op dezelfde dag te gebeuren. Als veiligheid voorop staat, en dat zal regelmatig het geval zijn, mag de time-out niet afhankelijk gesteld worden van het feit of er al dan niet contact is geweest met de ouders/verzorgers.
- De ouders/verzorgers worden op school uitgenodigd voor een gesprek. Hierbij zijn de groepsleerkracht en een lid van de directie/MT van de school aanwezig. Van het incident en het gesprek met ouders/verzorgers wordt een verslag gemaakt. De leerkracht maakt preventieve afspraken met de leerling en ouders/verzorgers om het onwerkbaar gedrag in de toekomst te voorkomen. De directie is er verantwoordelijk voor dat dit verslag hooguit één dag na het gesprek aan de ouders/verzorgers op school wordt aangeboden. Daar wordt het door de ouders/verzorgers voor akkoord of gezien ondertekend en in het leerlingdossier opgeslagen.
- Indien ouders/verzorgers niet naar school (willen) komen, dient het verslag direct aangetekend aan de ouders/verzorgers verstuurd te worden, met in een begeleidend schrijven de aantekening dat ouders/verzorgers niet naar school (willen) komen waaruit blijkt dat er een gebrek aan coöperatie is. Een dergelijke brief, aangetekend verzonden, waaruit het gebrek aan coöperatie van ouders/verzorgers blijkt, zal bij een geschil door een gerechtelijke instantie zwaar worden gewogen.
- Als ouders/verzorgers hun medewerking weigeren, stelt de directie de verwijderingsprocedure in werking.

Een Time-out is een maatregel die genomen wordt bij een ernstig incident en/of onwerkbaar gedrag. In geval van een time-out wordt de leerling voor de rest van dag de toegang tot de klas of eventueel de school ontzegd. Deze maatregel kan eenmalig worden verlengd met 1 dag. Daarna kan de leerling worden geschorst voor maximaal 5 schooldagen.

De time-out is een niet-formele schorsing. Hij wordt gezien als een noodmaatregel. Een ernstig incident kan leiden tot een time-out met onmiddellijke ingang. De bedoeling is om de betrokkenen de gelegenheid te bieden afstand van elkaar en van het incident te nemen, zodat later op een rustiger moment afspraken kunnen worden gemaakt. Een time-out heeft een eenmalig karakter. Een tweede time-out betekent automatisch een schorsing.

Stap 2. Acties m.b.t. schorsing

Pas bij een volgend ernstig incident, of in het uitzonderlijke geval dat het eerste incident bijzonder ernstig is, kan worden overgegaan tot schorsing. Schorsing mag niet betekenen dat het maken van toetsen (denk aan CITO entree- of eindtoets) wordt belemmerd. Dit vraagt passende maatregelen. Te denken valt aan het wel tot de school toelaten voor het maken van deze toets. Daarnaast kan het beschikbaar stellen van (thuis)studiemateriaal tot de mogelijkheden behoren. Op het besluit tot schorsing is voor het openbaar onderwijs de Algemene Wet bestuursrecht van toepassing. In het bijzonder onderwijs geldt de mogelijkheid van beroep via de klachtencommissie en vervolgens de kantonrechter.

- De directeur (of het bevoegd gezag) neemt, op basis van de besluiten, genomen rondom de eerste actie (zie stap 1), een besluit tot schorsing. De directie overlegt in ieder geval met de groepsleerkracht en vertrouwenspersoon.
- Het bevoegd gezag van de school wordt in kennis gesteld van de schorsing en wordt om goedkeuring gevraagd.
- De ouders/verzorgers van de leerling ontvangen (aangetekend) schriftelijk het besluit waarin de schorsing gemotiveerd wordt, met een uitnodiging voor een gesprek. Zie bijlagen. Een afschrift van het schorsingsbesluit wordt opgestuurd naar het schoolbestuur, de leerplichtambtenaar en de onderwijsinspectie.
- Gedurende de schorsing wordt de leerling de toegang tot de school en het schoolterrein ontzegd. Voor zover mogelijk worden er maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van de leerling gewaarborgd kan worden.
- De schorsing bedraagt maximaal 5 dagen en kan hooguit 2 maal worden verlengd. De schorsing is aan een maximumtermijn gebonden. Het mag geen verkapte verwijdering zijn. De termijn is zo gekozen dat in het ernstigste geval de school voldoende tijd heeft om een eventuele verwijderingsprocedure op zorgvuldige wijze voor te bereiden.
- Op uitnodiging van de directeur of het bevoegd gezag vindt een gesprek plaats met de ouders/verzorgers over de schorsing. Bij dit gesprek wordt ook de betrokken leerkracht uitgenodigd. In dit gesprek wordt het incident en de toekomst besproken en worden ouders/verzorgers gewezen op hun beroeps- en bezwaarmogelijkheden. Ouders/verzorgers wordt gewezen op de mogelijkheid zich tijdens dit gesprek en volgende gesprekken te laten bijstaan door een (extern) vertrouwenspersoon. Tijdens dit gesprek dienen nadrukkelijk de oplossingsmogelijkheden te worden verkend, waarbij de mogelijkheden en onmogelijkheden van de opvang van de leerling op school aan de orde komen.
- Van de schorsing en het gesprek met de ouders/verzorgers wordt een verslag gemaakt. De directie is er verantwoordelijk voor dat dit verslag hooguit één dag na het gesprek aan de ouders/verzorgers wordt aangeboden. Daar wordt het door de ouders/verzorgers voor akkoord of gezien ondertekend en in het leerlingdossier opgeslagen. Het verslag wordt ter kennisgeving verstuurd aan het bevoegd gezag, de leerplichtambtenaar en de onderwijsinspectie.
- Indien ouders/verzorgers niet naar school (willen) komen, dient het verslag direct aangetekend aan de ouders/verzorgers verstuurd te worden, met in een begeleidend schrijven de aantekening dat ouders/verzorgers niet naar school (willen) komen waaruit blijkt dat er een gebrek aan coöperatie is. Een dergelijke brief, aangetekend verzonden, waaruit het gebrek aan coöperatie van ouders/verzorgers blijkt, zal bij een geschil door een gerechtelijke instantie zwaar

- worden gewogen.
- Als ouders/verzorgers hun medewerking weigeren, stelt de directie de verwijderingsprocedure in werking.
  - Ouders/verzorgers kunnen beroep aantekenen bij het bevoegd gezag van de school. Het bevoegd gezag beslist uiterlijk binnen 14 dagen op het beroep.

Stap 3. Acties m.b.t. verwijdering

Als een ernstig incident zich meerdere malen voordoet of als de school handelingsverlegenheid ervaart, kan worden overgegaan tot verwijdering. Het is belangrijk dat de te volgen procedure vastligt in het schoolreglement.

Ouders/verzorgers en leerlingen moeten immers bekend zijn met de regels en maatregelen die mogelijk volgen bij overtreding van de regels. Op het besluit tot verwijderen is voor het openbaar onderwijs de Algemene Wet bestuursrecht van toepassing. In het bijzonder onderwijs geldt de mogelijkheid van beroep via de klachtencommissie en vervolgens de kantonrechter.

- De directeur bereidt het besluit tot verwijderen voor. In het geval dat deze directeur gemandateerd is, geeft deze dit ter kennisname door aan het bevoegd gezag. Anders zal het bevoegd gezag formeel toestemming moeten geven.
- De school stelt een onderwijskundig rapport op en de directeur hoort de groepsleerkracht over de voorgenomen verwijdering.
- De directeur neemt binnen vijf werkdagen na het ingaan van de verwijderingsprocedure contact op met de ouders/verzorgers en informeert hen over het voornemen tot verwijdering. De ouders/verzorgers (en de leerling vanaf 12 jaar oud) worden uitgenodigd door de directeur en worden gehoord.
- Het bevoegd gezag van de school wordt in kennis gesteld van de verwijdering en wordt om goedkeuring gevraagd.
- De directeur informeert de ouders/verzorgers (aangetekend) schriftelijk en met redenen over het besluit tot verwijdering. De directeur wijst de ouders/verzorgers op de mogelijkheid van het indienen van een bezwaarschrift. Het uiteindelijke besluit tot verwijdering wordt ter kennisgeving opgestuurd naar het bevoegd gezag, de leerplichtambtenaar en de onderwijsinspectie.
- De ouders/verzorgers kunnen tot 6 weken na het besluit een bezwaarschrift indienen bij het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag is verplicht ouders/verzorgers te horen. Ouders/verzorgers worden gewezen op de mogelijkheid zich in dit gesprek te laten bijstaan door een (externe) vertrouwenspersoon. Het bevoegd gezag neemt een uiteindelijke beslissing binnen 4 weken na ontvangst van het bezwaarschrift.
- Definitieve verwijdering is pas mogelijk nadat het bevoegd gezag een andere basisschool of een andere school voor speciaal onderwijs voor de leerling gevonden heeft. De leerling kan slechts worden uitgeschreven, als de kennisgeving van inschrijving van een nieuwe school is ontvangen. Als het bevoegd gezag gedurende 8 weken er alles aan gedaan heeft om de leerling elders geplaatst te krijgen, maar zonder resultaat, dan mag toch worden overgegaan tot definitieve verwijdering.
- De ouders/verzorgers worden na deze 8 weken (aangetekend) schriftelijk op de hoogte gesteld van de definitieve verwijdering.

Wet Primair Onderwijs Artikel 40: toelating en verwijdering van leerlingen

1. De beslissing over toelating en verwijdering van leerlingen berust bij het bevoegd gezag. De toelating tot de school is niet afhankelijk van het houden van rechtmatig verblijf in de zin van artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000. De toelating mag niet afhankelijk worden gesteld van een geldelijke bijdrage van de ouders. Overeenkomsten waarbij ouders/verzorgers worden verplicht tot het betalen van een geldelijke bijdrage zijn nietig, behoudens voor zover zij na de toelating van de leerling tot de school schriftelijk zijn aangegaan en in het desbetreffende schriftelijke stuk aan de ouders/verzorgers kenbaar is gemaakt dat het een vrijwillige bijdrage betreft waarvoor de overeenkomst niet behoeft te worden aangegaan, doch waarvoor geldt dat na de ondertekening wel een verplichting tot betaling van de overeengekomen bijdrage bestaat. Zodanige overeenkomsten zijn evenzeer nietig, indien deze niet hebben voorzien in de vermelding dat de ouders/verzorgers de mogelijkheid hebben er voor te kiezen om de overeenkomst slechts voor bepaalde voorzieningen aan te gaan en ten behoeve daarvan niet een specificatie voor de te onderscheiden voorzieningen in de overeenkomst is opgenomen. Zodanige overeenkomsten zijn voorts nietig indien ten aanzien daarvan geen reductie- en kwijtscheldingsregeling geldt en de inhoud van die regeling niet in de overeenkomst is opgenomen. Een overeenkomst wordt telkens voor de periode van een schooljaar aangegaan.
2. Toelating van leerlingen afkomstig van een school voor speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, alsmede overgang van een leerling van een dergelijke school of instelling, vindt slechts plaats in overeenstemming met de ouders/verzorgers.
3. Een leerling wordt niet toegelaten tot een speciale school voor basisonderwijs dan nadat de commissie leerlingenzorg van het samenwerkingsverband waarvan de speciale school voor basisonderwijs deel uitmaakt, heeft bepaald dat plaatsing van de leerling op een zodanige school noodzakelijk is. Indien de Permanente Commissie Leerlingenzorg, bedoeld in de eerste volzin, heeft bepaald dat plaatsing van de leerling op een speciale school voor basisonderwijs noodzakelijk is, wordt de leerling toegelaten uiterlijk met ingang van het eerste van de volgende tijdstippen: de eerste dag na de voor de school geldende zomervakantie, de eerste dag na de voor de school geldende kerstvakantie, dan wel 1 april.
4. De toelating tot een speciale school voor basisonderwijs wordt niet geweigerd op de grond dat de leerling niet is aangewezen op het onderwijs van een speciale school voor basisonderwijs, indien de Permanente Commissie Leerlingenzorg van het samenwerkingsverband waaraan de speciale school voor basisonderwijs deelneemt heeft bepaald dat plaatsing van de leerling op een speciale school voor basisonderwijs noodzakelijk is. De toelating van een leerling van een basisschool tot een speciale school voor basisonderwijs van het samenwerkingsverband waaraan de school deelneemt wordt voorts niet geweigerd op denominatieve gronden, tenzij de ouders/verzorgers van de leerling weigeren te verklaren dat zij de grondslag van het onderwijs van de school zullen respecteren.
5. Voordat wordt besloten tot verwijdering hoort het bevoegd gezag de betrokken groepsleraar. Definitieve verwijdering van een leerling vindt niet plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorggedragen dat een andere school, een school voor speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een instelling voor speciaal en voortgezet onderwijs bereid is de leerling toe te laten. Indien aantoonbaar gedurende 8 weken zonder succes is gezocht naar een zodanige school of instelling waarnaar kan worden verwezen, kan in afwijking van de vorige volzin tot definitieve verwijdering worden overgegaan.
6. Indien tegen het besluit, bedoeld in het eerste lid, van het bevoegd gezag van een openbare school bezwaar is gemaakt, besluit het bevoegd gezag in afwijking van artikel 7:10 van de Algemene wet bestuursrecht binnen 4 weken na ontvangst van het bezwaarschrift.

Wet Primair Onderwijs Artikel 63. beslissingen bijzonder onderwijs inzake toelating en verwijdering en bezwaarprocedure

1. Indien het bevoegd gezag van een bijzondere school op grond van artikel 36 derde lid een student de toegang weigert, deelt het deze beslissing, schriftelijk en met redenen omkleed, mede door toezending of uitreiking aan de student, onverminderd het bepaalde dat artikellid.
2. Indien het bevoegd gezag van een bijzondere school op grond van artikel 40 weigert een leerling toe te laten dan wel een leerling verwijderd, deelt het de beslissing daartoe, schriftelijk en met redenen omkleed, mede door toezending of uitreiking aan de ouders/verzorgers. Daarbij wordt tevens de inhoud van het bepaalde in het derde lid, eerste volzin, vermeld. Voordat het bevoegd gezag van een bijzondere school op grond van dat artikel beslist tot verwijdering van een leerling, hoort het de ouders/verzorgers van de leerling, onverminderd het bepaalde in dat artikellid. Het bevoegd gezag neemt de beslissing, bedoeld in de eerste volzin, zo spoedig mogelijk, met dien verstande dat de beslissing over de toelating van een leerling voor wie een leerlinggebonden budget beschikbaar is, uiterlijk 3 maanden na ontvangst van het verzoek tot toelating wordt genomen.
3. Binnen 6 weken na de mededeling, bedoeld in het tweede lid, kunnen de ouders/verzorgers bij het bevoegd gezag schriftelijk hun bezwaren kenbaar maken tegen de beslissing. Het bevoegd gezag beslist binnen 4 weken na ontvangst van de bezwaren. Alvorens te beslissen hoort het bevoegd gezag de ouders/verzorgers.

Bijlage 1

Verslag inzake time-out, schorsing en/of verwijdering van leerling(en)

Naam leerling:
Naam leerkracht:
Datum incident:

Het betreft ongewenst gedrag tijdens:

lesuren
 vrije situatie nl. :

Het betreft ongewenst gedrag ten aanzien van:

medeleerlingen
 leerkracht
 anderen te weten:

Korte omschrijving van het incident:

Ouders/verzorgers zijn op de hoogte gesteld d.m.v.:

huisbezoek
 telefonisch contact
 schriftelijk

Datum en tijd:
Gesproken met:

De volgende maatregel is genomen:

time-out, binnen school voor aantal dagen (max. 2):
 time-out, buiten school voor aantal dagen (max. 2):
 schorsing buiten school incl. huiswerk voor aantal dagen (max. 5):
 in gang zetten van een procedure tot verwijdering

Datum gesprek met ouders/verzorgers en de school (directie + betrokken leerkracht):

Afspraken tussen ouders/verzorgers en de school:

Bijlage 2

Contract met gedragsafspraken ter voorkoming van schorsing of verwijdering

Tussen:

Naam school:	
Naam directie:	
Adres:	

en:

Naam leerling:	
Adres:	

Datum:

Cc:

Schoolbestuur, Leerplichtambtenaar en Onderwijsinspectie

AANLEIDING

Benoemen incident (aanleiding, actie, gevolgen voor school)

DOEL

1. Leerling en ouders/verzorgers helderheid bieden inzake de procedure tot verwijdering.
2. Leerling een laatste kans bieden om zijn/haar schoolloopbaan binnen de kaders en normen van de school af te ronden.

GESCHIEDENIS IN HET KORT

Benoemen van eerdere incidenten en de reeds gemaakte afspraken en maatregelen.

HANDHAVING VAN EERDERE AFSPRAKEN

De reguliere schoolafspraken blijven in deze overeenkomst onverminderd van kracht, met uitzondering van het feit dat een ernstige overtreding nu onmiddellijk leidt tot schorsing.

De afspraken zijn:

- De leerling gehoorzaamt zijn leerkracht en doet zijn werk zoals het van hem of haar wordt verwacht.
- Conflicten lost de leerling op middels gepast taalgebruik, zonder fysiek geweld en door de leerkracht erbij te betrekken.
- Leugens worden niet getolereerd.
- Verbaal geweld (vloeken, dreigen, enz.) wordt niet getolereerd.
- Fysiek geweld (duwen, schoppen, slaan enz.) wordt niet getolereerd.

Aangaande het feit dat eerdere afspraken niet hebben geleid tot verbetering of geen resultaat hadden, wordt nu een laatste kans geboden. Dit houdt in dat de school nu scherp toezicht houdt op handhaving hiervan.

VERWIJDERING

Het niet naleven van de afspraken door de leerling leidt onherroepelijk tot verwijdering van de school. De school is gemachtigd hiertoe het besluit te nemen. De verwijderingsprocedure is als volgt:

1. Verwijdering houdt in, dat de leerling vanaf dat moment op grond van artikel 40 van de Wet op het Primair Onderwijs zal worden verwijderd van school. Ouders/verzorgers, stichtingsbestuur, onderwijs-inspectie en leerplichtambtenaar zullen hiervan direct op de hoogte worden gesteld.
2. **In de daarop volgende 8 weken zal de school uitvoering geven aan de verplichting zoals opgenomen in artikel 40 van de Wet op het Primair Onderwijs. Dit betekent** dat wij alles in het werk zullen stellen om een school te vinden die bereid is de leerling toe te laten. Mochten wij hier binnen acht weken niet in slagen, gaan wij toch over tot definitieve verwijdering. Ook als de ouders/verzorgers hiermee niet akkoord gaan.
3. Na de uitvoering van het verplichtingsartikel genoemd in punt 2 wordt de leerling daadwerkelijk uitgeschreven en zal het "absoluut verzuim" ingaan. De zaak ligt dan bij de leerplichtambtenaar van de gemeente. Voorafgaand aan die definitieve verwijdering, zal de school de leerling met onmiddellijke ingang tijdelijk verwijderen. Tijdens deze tijdelijke verwijdering ontzeggen wij de leerling de toegang tot onze school en het schoolplein.

Hoogachtend,
Namens het bevoegd gezag Stichting De Waarden,

--

Directeur basisschool

--

Getekend voor gezien en akkoord:

Handtekening leerling	Handtekening ouders/verzorgers	Handtekening leerkracht	Handtekening directie

Bijlage 3

Brief aan ouders/verzorgers inzake schorsing

Indien u een leerling schorst, worden de ouders/verzorgers van de leerling schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte gesteld. Hiervoor is deze brief.
Deze brief dient aangetekend verstuurd te worden.

Aan de ouders/verzorgers van

Plaats,

Datum

Geachte ouders/verzorgers,

In navolging van het gesprek dat wij met u hebben gevoerd op
en na overleg met de groepsleerkracht dhr./mw.
delen wij u hierbij mede dat uw zoon/dochter
met ingang van tot (uiterlijk)
is geschorst.

Gedurende deze schorsing ontzeggen wij
de toegang tot onze school en het schoolplein.

De reden(-en) die ten grondslag liggen aan deze schorsing zijn:

De genomen maatregelen met het oog op de schorsing zijn:

Hoogachtend,
Namens het bestuur van de school (naam school)

Naam directeur

In afschrift aan:

- Schoolbestuur
- Leerplichtambtenaar
- Onderwijsinspectie

Bijlage 4

Brief aan ouders/verzorgers inzake voornemen verwijdering

Indien u een leerling verwijdert, worden de ouders/verzorgers van de leerling schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte gesteld. Hiervoor is deze brief. Deze brief dient aangetekend verstuurd te worden.

Aan de ouders/verzorgers van

Plaats,

Datum

Geachte ouders/verzorgers,

In navolging van het gesprek dat wij met u hebben gevoerd op en na overleg met de groepsleerkracht dhr./mw. en de vertrouwenspersoon van school en de voorzitter van het College van Bestuur van Stichting de Waarden delen wij u hierbij mede dat uw zoon/dochter met ingang van (rekening houdend met 8 weken termijn) op grond van artikel 40 van de **Wet op het Primair Onderwijs** zal worden verwijderd van school.

In de komende acht weken zullen wij uitvoering geven aan de verplichting zoals opgenomen in artikel 40 van de **Wet op het Primair Onderwijs**, inhoudende dat wij op zoek zullen gaan naar een andere school die bereid is uw zoon/dochter toe te laten. Mochten wij hier binnen acht weken niet in slagen dan zullen wij overgaan tot definitieve verwijdering.

Voorafgaande aan deze definitieve verwijdering zullen wij uw zoon/dochter met onmiddellijke ingang/ met ingang van

tijdelijk verwijderen. Tijdens deze tijdelijke verwijdering ontzeggen wij uw zoon/dochter de toegang tot onze school en het schoolplein.

De reden(-en) die ten grondslag liggen aan deze verwijdering zijn:

De genomen maatregelen met het oog op voorkoming van verwijdering zijn:

De genomen maatregelen met het oog op de verwijdering zijn:

Tegen dit besluit kunt u op grond van artikel 63 lid 3 van de **Wet op het Primair Onderwijs** binnen zes weken na ontvangst van dit besluit schriftelijk bezwaar maken. U kunt dit bezwaar richten aan:

Dhr. W. Aper, voorzitter van het College van Bestuur
Stichting De Waarden
Kristallaan 1
4761 ZC Zevenbergen

Alvorens het Bevoegd Gezag een besluit neemt aangaande uw bezwaar zult u worden gehoord. Het Bevoegd Gezag beslist binnen 4 weken na ontvangst van uw bezwaren.

Hoogachtend,
Namens het bestuur van Stichting De Waarden,
Dhr. W. Aper

Namens de directie van school

--

In afschrift aan:

- Schoolbestuur
- Leerplichtambtenaar
- Onderwijsinspectie

Bijlage 5

Brief aan ouders inzake definitieve verwijdering

Indien u een leerling verwijdert, worden de ouders/verzorgers van de leerling schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte gesteld. Hiervoor is deze brief.
Deze brief dient aangetekend verstuurd te worden.

Aan de ouders/verzorgers van

Plaats,

Datum

Geachte ouders/verzorgers,

In navolging van het gesprek dat wij met u hebben gevoerd op en na overleg met de groepsleerkracht dhr./mw. en onze brief d.d.

delen wij u hierbij mede dat uw zoon/dochter met ingang van

op grond van artikel 40 van de **Wet op het Primair Onderwijs/ wet op de Expertisecentra** definitief zal worden verwijderd van onze school.

In de afgelopen acht weken hebben wij op grond van de verplichting, zoals opgenomen in artikel 40 van de **Wet op het Primair Onderwijs**, gezocht naar een andere school voor uw zoon/dochter. Wij zijn er echter niet in geslaagd om een andere school bereid te vinden uw zoon/dochter toe te laten.

De reden hiervoor is:

De reden(-en) die ten grondslag liggen aan deze definitieve verwijdering zijn:

De genomen maatregelen met het oog op de verwijdering zijn:

Tegen dit besluit kunt u op grond van artikel 63 lid 3 van de **Wet op het Primair Onderwijs** binnen zes weken na ontvangst van dit besluit schriftelijk bezwaar maken. U kunt dit bezwaar richten aan:

Dhr. W. Aper, voorzitter van het College van Bestuur
Stichting De Waarden
Kristallaan 1
4761 ZC Zevenbergen

Alvorens het Bevoegd Gezag een besluit neemt aangaande uw bezwaar zult u worden gehoord. Het Bevoegd Gezag beslist binnen 4 weken na ontvangst van uw bezwaren.

Hoogachtend,
Namens het bestuur van Stichting De Waarden,
Dhr. W. Aper

Namens de directie van school

--

In afschrift aan:

- Schoolbestuur
- Leerplichtambtenaar
- Onderwijsinspectie

Bijlage 6

Instanties die in te schakelen zijn bij schorsing of verwijdering

- Bestuur Stichting De Waarden
- Leerplichtambtenaar
- Onderwijsinspectie
- Bespreken met SchoolMaatschappelijkWerk
- Melding bij Zorg voor jeugd
- Melding bij politie (als er zorgen liggen over zwerven op straat tijdens schorsing)
- Inschakelen Bureau Jeugdzorg

NB

Schorsing vindt alleen plaats als incidenten schoolgerelateerd zijn en/of er kans op herhaling bestaat en/of dat veiligheid van leerlingen en personeel in geding is.

NB

In het uitzonderlijke geval dat politie een leerling op onze school wil arresteren, dient deze zich bij de directie te melden, waarna de leerling in de klas door directie, vertrouwenspersoon of leerkracht gehaald wordt. Het contact in dit geval met ouders/verzorgers is officieel de verantwoordelijkheid van de politie.

Bijlage 7

Orde- en strafmaatregelen

De orde- en strafmaatregelen voor leerlingen staan in het protocol niet uitgebreid beschreven. In deze bijlage volgt hierover een handreiking.

Belangrijk is dat er helder gecommuniceerd wordt zodat elke partij weet wat er verwacht wordt en hoe er een situatie gecreëerd kan worden waarin het vertrouwen hersteld wordt.

Wanneer er geen vertrouwen meer in elkaar is, de basis voor een open, opbouwend en constructieve communicatie, en deze niet meer hersteld kan worden, adviseert de directie de ouders/verzorgers een andere school voor hun kind te kiezen.

Algemene orde- en/of strafmaatregelen bij overtreding gedragsregels door leerlingen:

Wanneer de gedragsregels worden overschreden, kunnen de volgende maatregelen worden getroffen met als doel de leerling bewust te maken van zijn/haar ongewenste gedrag om dit in de toekomst te voorkomen:

- de leerling wordt aangesproken op het ongewenste gedrag
- de leerling biedt zijn/haar excuses aan en/of denkt actief mee over een oplossing
- de leerling krijgt extra werk/en of opdrachten, die op school of thuis worden gemaakt
- de leerling blijft gedurende een pauze binnen of neemt niet deel aan een bepaalde activiteit
- de leerling wordt tijdelijk uit de klas geplaatst (afhankelijk van de situatie op de gang of bij een andere leerkracht in de klas) met passend werk.
- de leerling blijft gedurende 1 of enkele dagen na schooltijd na
- de leerling wordt naar de directie gestuurd, die vervolgens passende maatregelen zal treffen

Bijzondere orde- en/of strafmaatregelen bij overtreding gedragsregels door leerlingen:

1. De time-out is een maatregel die genomen wordt bij een ernstig incident en/of onwerkbaar gedrag. In geval van een time-out wordt de leerling voor de rest van dag de toegang tot de klas (of soms de school) ontzegd. Deze maatregel kan eenmaal worden verlengd met 1 dag. Daarna kan de leerling worden geschorst voor maximaal 5 schooldagen. De time-out wordt gezien als een noodmaatregel. Een ernstig incident kan leiden tot een time-out met onmiddellijke ingang. De bedoeling is om de betrokkenen de gelegenheid te bieden afstand van elkaar en het incident te nemen zodat later op een rustiger moment afspraken kunnen worden gemaakt. Een time-out heeft een eenmalig karakter. Een tweede time-out betekent automatisch een schorsing.
2. Schorsing is aan de orde wanneer de directie bij herhaald ernstig wangedrag van een leerling en/of ouders/verzorgers onmiddellijk moet optreden (ook om bijvoorbeeld de rust in de groep te bewaren) en er tijd nodig is voor het zoeken naar een oplossing.
3. Verwijdering is een maatregel bij zodanig ernstig (herhaaldelijk) wangedrag dat de directie concludeert dat de relatie tussen school en leerling en/of

ouders/verzorgers onherstelbaar is verstoord.

Bovenstaande 3 maatregelen zijn enkel op te leggen door directie, na het volgen van de stappen zoals in ons protocol beschreven.